

Врз основа на член 9 став 1б) точка 3, член 33 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравствено осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/05, 18/07 и 36/07) Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 25.07.2007 утврди пречистен текст на Правилникот за индикациите за остварување на право на ортопедски и други помагала

**ПРАВИЛНИК ЗА ИНДИКАЦИИТЕ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВО НА
ОРТОПЕДСКИ И ДРУГИ ПОМАГАЛА („Службен весник на РМ“ бр. 111/2000,
4/2001, 56/2001, 71/2001, 41/2003, 47/2003, 73/2005, 3/2006, 137/2006, 62/2007 и 86/2007)
(пречистен текст)**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се утврдуваат индикациите врз основа на кои се остварува право на протези, ортопедски и други помагала, помошни и санитетски справи и материјали и заботехнички средства (во понатамошен текст: ортопедски и други помагала) изработени од стандарден материјал, начинот на остварување, како и висината на учеството на осигурените лица во цената на тие помагала.

Член 2

Осигуреното лице може да оствари право на ортопедско и друго помагало на товар на средствата на Фондот за здравствено осигурување на Македонија (во понатамошен текст Фондот) според индикациите утврдени со овој правилник и Списокот на ортопедските и други помагала изработени од стандарден материјал (во понатамошен текст: Списокот на ортопедски и други помагала), кој е составен дел на овој правилник.

II. ИНДИКАЦИИ И ВИДОВИ НА ПОМАГАЛА

A. ОРТОПЕДСКИ ПОМАГАЛА

1. Протези за раце и нозе

Член 3

Осигуреното лице остварува право на протеза за рака или за нога, во случај кога му недостасува дел или цела рака или нога, со сите составни делови кои овозможуваат целосна функција на протезата, според Списокот на ортопедски и други помагала.

Со протезата осигуреното лице остварува право на естетска ракавица за рака, односно на навлаки (чорапи) за чунката за ногата, како составен дел на протезата.

Осигуреното лице кое користи навлаки (чорапи) за чунка на ногата, може да користи до 6 навлаки (чорапи), годишно.

Член 4

Протезите за раце и нозе се изработуваат од стандардни материјали: пластична маса, дрво, кожа, филц, метал и гума, зависно од видот на протезите и нивната функција.

Член 5

Осигуреното лице на кое му недостасуваат двете раце и кое според индикациите неможе да користи протези од член 3 и 4 на овој правилник може да оствари право на миоелектронска протеза.

По исклучок од став 1 на овој член, осигуреното лице на кое му недостасува една рака, а другата рака е потполно одземена или деформирана и заради тоа не е во функција, може да оствари право на миоелектронска протеза.

Миоелектронската протеза, може да се одобри на осигуреното лице по навршени шест години возраст.

Правото на миоелектронска протеза се остварува врз основа на оценка и наод на Лекарската комисија на Фондот по претходно набавено конзилијарно мислење за можноста од нејзината примена и функција.

Член 6

Осигуреното лице кое прв пат остварува право на трајна протеза, има право и на имедијантно лежиште за протезата, заради прилагодување на чунката за протезата.

Член 7

Рокот на траењето на протезите од член 3 и 5 од овој правилник изнесува:

За протезите за раце:

- за осигурени лица, деца до 7 годишна возраст - 7 месеци;
- за осигурени лица, деца над 7 до 18 годишна возраст - 18 месеци;
- за осигурени лица над 18 до 65 годишна возраст - 36 месеци;
- за осигурени лица над 65 годишна возраст - 36 месеци.

За протезите за нозе:

- за осигурени лица, деца до 7 годишна возраст - 7 месеци;
- за осигурени лица, деца над 7 до 18 годишна возраст - 12 месеци;
- за осигурени лица над 18 до 65 годишна возраст - 36 месеци;
- за осигурени лица над 65 годишна возраст - 36 месеци.

2. Ортопедски средства - ортози

Член 8

Право на ортопедски средства-ортози осигуреното лице има во случај кога тие помагала му се потребни за овозможување на потпирање, растоварување, спречување на деформации, исправање на постојните деформации и контролирање на несакани движења.

Како ортопедски средства -ортози во смисла на став 1 на овој член се сметаат: надколени ортози, коленски ортози, подколени ортози, ортози за горните екстремитети, ортози за рбетен столб и корективни ортози според Списокот на ортопедски и други помагала.

Член 9

Ортопедските средства -ортози се изработуваат од стандарден материјал и тоа од метал, кожа, пластична маса, гума и текстил.

Член 10

Рокот на траењето на ортопедските средства (ортози) од член 8 од овој правилник изнесува:

- за осигурени лица, деца до 7 годишна возраст - 12 месеци;
- за осигурени лица, деца над 7 до 18 годишна возраст - 14 месеци;
- за осигурени лица над 18 до 65 годишна возраст - 24 месеци;
- за осигурени лица над 65 годишна возраст - 36 месеци.

3. Инвалидски колички

Член 11

Право на инвалидска количка на рачен погон (од собен тип), осигуреното лице може да оствари кога:

- 1) се ампутирани двете нозе над колената;
- 2) се ампутирани двете нозе под колената кога протезата е медицински контраиндицирана;
- 3) ампутирана е едната нога каде што поради прогресивното заболување и предвидувањето дека може да дојде до влошување на другата нога и неможе да се овозможи одење и со употребата на протезата;
- 4) поради одземеност на долните екстремитети, ако и покрај употребата на друго помагало поголемиот дел од времето го поминува во количка;
- 5) поради дегенеративни и воспалителни процеси на големите зглобови на долните екстремитети, движењето е намалено односно оневозможено;
- 6) целосно му се одземени раката и ногата од едната страна а оспособувањето да може да стои е контра индицирано од други медицински причини (болно срце и др.);
- 7) е ампутирана една нога, ако поради општата слабост на организмот не е во состојба да се движи.

На осигуреното лице кое заради индикациите од став 1 на овој член, поголемиот дел од времето го минува во кревет, може да му се одобри инвалидска количка со тоалетен додаток.

Член 12

На осигуреното лице му се одобрува стандардна инвалидска количка која е наведена во Списокот на ортопедски и други помагала со потребните додатоци, во зависност од функционалниот статус.

Според анатомските и физиолошките особини на осигуреното лице, на кое не му одговара стандардана количка од собен тип, има право на инвалидска количка по специјална нарачка.

Како стандардна инвалидска количка во смисол на став 1 и 2 на овој член се смета количка изработена од метал, кожа, пластична маса, гума и текстил и која има наслони за раце на расклопување, одморалишта за нозете на расклопување и можност за расклопување на количката со кочници.

Член 13

Осигуреното лице има право само на една собна инвалидска количка на рачен погон.

По исклучок од став 1 на овој член осигуреното лице кое е во работен однос, или врши дејност врз основа на која е осигурено, како и на децата кои се на редовно школување до 18, односно 26 годишна возраст, покрај собна инвалидска количка има право и на теренска инвалидска количка на рачен погон.

По исклучок од став 2 на овој член, на осигуреното лице наместо теренска инвалидска количка на рачен погон може да му се одобри инвалидска количка на електромоторен погон ако поради функционалниот статус на рацете и нозете неможе активно да покренува количка на рачен погон, ако Лекарската комисија на Фондот оцени дека е способно сигурно и самостојно да ја управува.

Член 14

Осигуреното лице на кое му е одобрена инвалидска количка од било кој вид има право само на едно антидекубитално перниче.

Член 15

Рокот на траењето на инвалидските колички изнесува најмалку 60 месеци, а за деца до 18 години - 36 месеци а на антидекубиталното перниче најмалку 36 месеци.

Член 16

По престанокот на употребата од користењето на инвалидската количка, осигуреното лице односно член на неговото семејство се должни количката да ја вратат на Фондот.

4. Ортопедски чевли

Член 17

Осигуреното лице кое неможе да употребува конфекциски чевли може да остварува право на ортопедски чевли, изработени по мерка во случај на следните индикации:

- 1) пократка нога повеќе од 2,5 см;
- 2) деформации на скочниот зглоб или стопалото поради исчашување, скршеници или коскени израстоци од поголеми размери, освен деформацијата како последица на *Halus valgus*;
- 3) елефантазија на долните екстремитети;
- 4) парализирано или паретично стопало;
- 5) дегенеративни промени на коските и зглобовите од стопалата кои се последица од:
  - а) вродени аномалии
  - б) повреди на стопалото и
  - в) деформирани стопала при *Rheumatoid arthritis*.
- 6) состојба после ампутација на најмалку три прсти или палецот на едното или на двете стопала, како последица на повреда;
- 7) деформации на стопало при мускулни дистрофии и миопатии;
- 8) состојба после делумна ампутација на стопалото или ампутација на долен екстремитет во состав на адекватна протеза.

Член 18

На децата до навршена 18 годишна возраст, кои неможат да употребуваат конфекциски чевли можат да остварат право на ортопедски чевли изработени по мерка, во случај на следните индикации:

- 1) пократка нога за 1,5 см или повеќе;
- 2) деформирано стопало од типот на еквиновалгус поради вроден недостаток на фибула;
- 3) деформирано стопало од типот на еквиноварус поради вроден недостаток на тибиа;
- 4) вродено криво стапало од типот на *pes equinovarus kongenitus* и *pes varoaduktus*;
- 5) вродено криво стапало од типот *pes planovalgus kongenitus* поради:
  - а) *tallus vertikal*
  - б) рскавична или коскена коалиција на коските и зглобовите на стопалото
  - 6) вродено криво стапало од типот на *pes excavatus*, *pes varoexcavatus* и *Fridrajhovo* стопало;
  - 7) вродено расцепено стопало - *pes fissus*;
  - 8) вродено неразвиено стопало-*hypoplasia pedis* со голема разлика компарирана со друго стопало;
  - 9) вродени аномалии на прстите:
    - а) *digitus superduktus*
    - б) *digitus malleus* или *kontractus*
    - в) голем многу развиен палец (*mega hallux*).

Член 19

Како ортопедски чевли во смисла на член 17 и 18 од овој правилник не се сметаат чевлите произведени во сервиско производство, на кои им е додадена само ортопедска влошка.

Член 20

Ортопедски чевли можат да се одобрат на осигурено лице како составен дел на друго помагало при:

- 1) потреба од ортопедски апарат (ортоза) каде чевлите се составен дел на апаратот;
- 2) потреба од метална сандала или ортопедски апарат со метална сандала;
- 3) потреба од вештачко стопало;
- 4) ампутиран дел од нога или доножјето, а осигуреното лице не користи ортопедски апарати;
- 5) ампутација на долен екстремитет во состав на адекватна протеза.

Член 21

Ортопедските чевли се изработуваат од кожа, со соодветни додатоци кои се вградени во ортопедските чевли.

Член 22

Роковите на траењето на ортопедските чевли од член 17, 18 и 20 од овој правилник изнесуваат:

- за осигурени лица, деца до 7 годишна возраст - 6 месеци;
- за осигурени лица, деца над 7 до 18 годишна возраст - 8 месеци;
- за осигурени лица над 18 до 65 годишна возраст - 12 месеци;
- за осигурени лица над 65 годишна возраст - 12 месеци.

5. Ортопедски влошки

Член 23

Осигуреното лице до навршена 18 годишна возраст, кое користи сервиски произведени чевли, има право на ортопедски влошки во случај на: Pes planus, Pes planovalgi, Calcar calcanei, Morbus Sever, Morbus Kohler, Metatarzalgia Morton и Скратување на ногата до 1,5 см.

Рокот на траењето на ортопедските влошки изнесува 6 месеци.

6. Еластични чорапи

Член 24

Осигуреното лице може да оствари право на еластични чорапи (надколеници или доколеници), во случај на постоперативно лекување на долните екстремитети за превенција на тромбемболизмот.

Осигуреното лице правото од став 1 на овој член го остварува само еднаш, за еден оперативен третман.

7. Помошни помагала (бандажерски средства)

Член 25

Осигуреното лице може да оствари право на помошни помагала според Списокот на ортопедски и други помагала, ако тие му се потребни од медицински причини и тоа:

- 1) треножен односно четвороножен бастун;
- 2) патерици односно одалка ако со тие помагала се овозможува или се подобрува движењето;
- 3) појаси и утеги за различни типови на хернија;
- 4) вештачка дојка, во случај на ампутација на дојка на осигурено лице - жена.

Член 26

Рокот на траењето на помошните помагала од член 25 став 1 точките 1 и 2 на овој правилник изнесува најмалку 60 месеци, за помагалата од член 25 точка 3 најмногу 12 месеци, а за помагалото од став 1 точка 4 на истиот член изнесува 24 месеци.

8. Останати помагала и санитарни справи

Член 27

Осигуреното лице може да оствари право на други помагала и санитарни справи и тоа:

1) дводелен систем за уростома - 10 плочки и 30 кеси, или едноделен систем за уростома - 60 самолепливи кеси месечно, кога по современите методи на лекувањето неможе да се регулира со своеволно празнење на мочниот меур, паста за нивелирање на подлогата, а по потреба и појас за фиксирање на дводелниот систем;

2) дводелен систем за колостома и илеостома - 10 плочки и 60 кеси за измет или едноделен систем за колостома или илеостома - 60 самолепливи кеси месечно, кога цревата се празни преку вештачки отвор на стомачниот сид, паста за нивелирање на подлогата, а по потреба и појас за фиксирање на дводелниот систем;

3) ендотрахијална канила за осигурено лице за кое е извршена трахетомија;

4) постојан катетар (4 парчиња годишно) за лице кај кое не постои можност за празнење на мочниот меур по пат на слободна дренажа;

5) Нелатон катетер (120 месечно) за лице кај кое не постои можност за своеволно празнење на мочниот меур;

6) распрскувач и инхалатор за лице кое боледува од долготрајно респираторно заболување со постојани дишни тегоби, само за деца до 18 годишна возраст и само еднаш;

7) гумено црево за вештачко хранење за осигурено лице кое се храни по вештачки пат преку отвор на сидот од желудникот.

Член 28

Рокот на траењето на помагалата и санитарните справи од членот 27 на овој правилник изнесува:

Дводелен систем за уростома (10 плочки и 30 кеси) или едноделен систем за уростома (60 самолепливи кеси) - месечно;

Појас за фиксирање на дводелен систем за уростома - 6 месеци;

Дводелен систем за колостома и илеостома (10 плочки и 60 кеси за измет) или едноделен систем за колостома и илеостома (60 самолепливи кеси)- месечно;

Појас за фиксирање на дводелен систем за колостома и илеостома - 6 месеци;

Паста за нивелирање на подлогата - месечно

Ендотрахијална канила

а) метална - 12 месеци

б) гумена (пластична) - 6 месеци

Постојан катетар - 3 месеци

Нелатон катетер (120 комада)- месечно

Распрскувач и инхалатор - трајно

Гумено црево за вештачка исхрана - 3 месеци

В. ОЧНИ ПОМАГАЛА

Член 29

Осигуреното лице може да оствари право на следните очни помагала:

- 1) очила,
- 2) контактни леќи,
- 3) очни призми,
- 4) интраокуларни лентикули-Се брише „Службен весник на РМ“ бр.41/2003,
- 5) очни протези,
- 6) други очни помагала.

1. Очила

Член 30

Право на очила (стакла без рамки), со обични монофокални стакла со диоптрија, може да оствари осигурено лице кога е потребно за корекција на видната функција во случај на кратковидост, далековидост и астигматизам, со поголема јачина од 1 диоптер.

Како очила во смисла на став 1 на овој член, не се сметаат очилата за кои на осигуреното лице му е индицирана потреба по наполнети 40 години живот поради физиолошко слабеење на видната функција - presbiopiја.

Право на очила од случаите на став 1 на овој член, со бифокални стакла може да оствари осигурено лице - дете до навршена 18 годишна возраст со страбизам кои се неопходни од тераписки причини.

По исклучок од став 1 на овој член осигурено лице може да оствари право на очила со специјален систем на стакла (телекскопски) во случај на висок степен на слабовидност, кога остријата односно јачината на видот на двете очи неможе да се подобри со стаклата од став 1 на овој член.

Осигуреното лице во случаите од став 1 на овој член може да оставри право на очила со млечни стакла само во случај на моноокуларна афакија.

Осигуреното лице во случаите од став 1 на овој член може да оствари право на очила со темни стакла со диоптрија во случај на:

- 1) заболување на предниот сегмент на окото поради skleritis, keratitis, iritis и iridociklitis;
- 2) заболување на очното дно или на очниот нерв поради chorioiditis, horioretinitis, retinitis, nevritis, nevroretinitis, атрофија на очниот нерв и ablatio retinae.

2. Контактни леќи

Член 31

Осигуреното лице може да оствари право на контактни леќи (меки, тврди и полутврди) во случај на:

- 1) кератоконус и кератоглобус;
- 2) анизометропија поголема од 3,5 диоптри;
- 3) анизоастигматизам поголем од 3,5 диоптри, кај кои со коректрно стакло неможе да се постигне острина на видот поголема од 0,5 диоптри, а исклучена е функционална амблиопија, односно со контактни леќи се постигнува подобра видна функција;
- 4) прогресивна миопија која се корегира со корективно стакло појако од 6 диоптри кај деца до 18 годишна возраст во тераписки цели (тврди и полутврди леќи);
- 5) во случај на изгореници и потешки повреди на рожницата, заштитно и тераписки (меки контактни леќи).

3. Очни призми

Член 32

Осигуреното лице може да оствари право на очни призми само во случај на:

- 1) по оперативен третман на страбизам;
- 2) лекување на слабовидни деца со ексцентрична фиксација;
- 3) лекување на паралитичен страбизам.

Член 33

Се брише „Службен весник на РМ“ бр. 41 од 25 јуни 2003 година.

5. Очни протези

Член 34

Осигуреното лице оставрува право на очни протези:

- 1) полна - во случај на anoftalmus;
- 2) лушпеста - во случај на делумно отстранување на атрофија на очното јаболко; и
- 3) орбитална - во случај кога поради недостаток на синото јаболче постои наградување на надворешните делови на окото.

Член 35

Стандарден материјал од кој се изработуваат очните протези се: пластична маса, стакло, порцелан или некоја друга материја погодна за овој вид помагала.

Ако стандардната форма и големина на очната протеза не одговара на формата и големината на коњуктивната вреќичка се изработува очна протеза по мерка.

6. Други очни помагала

Член 36

Осигуреното лице кај кое остријата на видот на двете очи е помала од 0,05 диоптри (практично слепо лице) може да оствари право на долг бел стап за слепо лице.

7. Ортооптички помагала

Член 37

Како ортооптичко помагало во смисла на член 35 од Законот за здравственото осигурување се сметаат очните помагала кои се неопходни за развивање на видната функција до пубертетот, спречување на рецидив на слабовидност и прогресија на рефракциска аномалија на осигурените лица до 18 годишна возраст.

8. Рокови на траење на очните помагала

Член 38

Роковите на траење на очните помагала изнесуваат:

- за деца до 10 годишна возраст - 12 месеци;
- за деца над 10 до 18 годишна возраст - 24 месеци;
- за останатите осигурени лица - 36 месеци;
- за долг бел стап - 60 месеци

V. СЛУШНИ ПОМАГАЛА

Член 39

Осигуреното лице може да оствари право на слушен апарат (амплификатор) кај кое постои обострана трајна загуба на слухот над 40 децибели во говорната фреквенција од 500, 1000 и 2000 Hz а со помош на слушното помагало може да се постигне задоволителна говорна и слушна комуникација.

По исклучок од став 1 на овој член, слушен апарат може да се одобри и на осигурено лице кое има обострана загуба на слухот под 40 децибели во следните случаи.

1) деца од предучилишна возраст над 1 година ако со оглед на менталната состојба и степенот на оштетувањето на слухот, може да се очекува развој на говорот при спроведување на стручна рехабилитациона постапка со слушно помагало;

2) деца на школување ако со слушниот апарат им се овозможува следење на настава;

3) тешко наглуви деца во случаите кога може да се олесни следењето на наставата во специјални одделенија за наглуви деца или во заводи - домови за такви деца.

По исклучок од став 1 и 2 на овој член, на децата од став 2 на овој член ако имаат оштетување на слухот на двете уши, ако тоа е неопходно може да им се одобри слушен апарат за двете уши.

Слушен апарат не се доделува на наполно глуви лица.

Член 40

Осигурените лица кои се наполно глуви (практично глуви) кај кои постои обострана трајна загуба на слухот и кај кои со употреба на слушен апарат (амплификатор) не може да се постигне задоволителна говорна и слушна комуникација имаат право од вградување на кохлеарен имплант врз основа на конзилијарно мислење од соодветната клиника.

Осигурените лица кои имаат вграден кохлеарен имплант имаат право на подесување (фитинг) на апаратот и потрошен материјал 30 батерии месечно и приклучок.

При набавката на потрошниот материјал и приклучокот осигурените лица учествуваат со 10 % во вкупните трошоци на потрошниот материјал.

Член 41

Слушен апарат се доделува врз основа на наод и мислење од здравствена организација која врши дејност за уво нос и грло и која има услови за вршење на аудиометриски испитувања како и услови за стручна проверка за разбирливост на говорот со помош на слушен апарат.

Член 42

Под условите утврдени во член 39 на овој Правилник, осигуреното лице има право на една од стандардните форми на слушен апарат и тоа:

1) цепен слушен апарат со гајтан, за лица со изразито тешка редуција на слухот поради возраст, оштетен вид или невролошки заболувања;

2) слушен апарат вграден во очила за воздушна или коскена спроводливост кај лица со одредени заболувања на надворешното и средното уво (атрезија) на надворешен слушен канал, хронични воспалителни процеси на средното уво и после радикална трепанација на темпоралната коска;

3) задушен слушен апарат кај сите видови нарушување на слух.

4) Канален слушен апарат кај сите видови на оштетување на слухот на деца до навршена 18 годишна возраст.

Како стандарден слушен апарат во смисла на став 1 на овој член се подразбира слушен апарат кој е составен од слушно помагало, влошка за спроводливост адаптирана на ушниот канал, пластична цевка за поврзување на влошката и слушното помагало, акумулаторски или обични батерии, полнач на акумулаторски батерии, прибор за одржување на слушното помагало и електричен кабел кај цепните слушни помагала.

Рокот на траење на слушен апарат изнесува за деца до наполнета 7 годишна возраст 24 месеци, за лица над 7 годишна возраст до 18 години 36 месеци, а за останатите рокот на траењето е 60 месеци.

Член 43

Кога осигуреното лице бара да му се признае слушен апарат поинаков од стандардните апарати утврдени во член 42 од овој правилник Фондот ги поднесува трошоците до висината на цената на стандардниот слушен апарат.

Г. ПОМАГАЛА ЗА ОВОЗМОЖУВАЊЕ НА ГЛАСЕН ГОВОР

Член 44

Осигуреното лице може да оствари право на апарат за овозможување на гласен говор (вештачки грклан) врз основа на вештачки вибратор (микрофон) доколку трајно ја загубило способноста за говор ако со тестирање се утврди дека со помош на таков апарат може да се постигне задоволителен рехабилитационен ефект, а учењето на езофарингиален говор не дало задоволителен резултат.

Апаратот на осигуреното лице се доделува врз основа на наод и мислење на клиниката за болести на уво, нос и грло, која го препишува ова помагало.

Член 45

Апаратот за овозможување на глас и говор му се одобрува на осигуреното лице само еднаш.

Д. ЗАБОТЕХНИЧКИ И ЗАБНО ПРОТЕТИЧКИ СРЕДСТВА

Член 46

Осигуреното лице може да оствари право на следниве заботехнички и забно протетички средства:

- 1) подвижни акрилатни парцијални и тотални протези;
- 2) ортодонски акрилатни апарати (подвижни);
- 3) оптуратори;
- 4) шини за имобилизација при траума;
- 5) едноделни леани фасетирани крунички.

Член 47

Подвижни акрилатни тотални и парцијални протези се одобруваат во случај кога недостигаат крајните два молара (едностарно или двострано) во една или во обете вилицы.

Член 48

Ако на осигуреното лице му недостигаат повеќе од три заба еден до друг по правило се изработува подвижна акрилатна протеза.

Член 49

Ортодонски апарати (подвижни) може да се одобрат на осигурени лице - деца до 18 годишна возраст во случај на пореметена оклузија, артикулација и естетика.

Член 50

Оптуратор може да се одобри на осигурено лице во случај на вродени и стекнати аномалии на коскениот и мекото ткиво.

Член 51

Шини за имобилизација може да се одобри на осигурено лице во случај на имобилизација по траума.

Член 52

Едноделни леани фасетирани крунички можат да се одобрат на осигурено лице - дете до 18 годишна возраст, во случај на траума.

Член 53

Како стандарден материјал за избаротка на заботехнички и забнопротетички средства, во смисла на овој правилник се смета акрилатот.

Член 54

Рокот на траење на сите заботехнички и забнопротетички средства изнесува најмалку 60 месеци, освен за ортодонски апарати од членот 49 на овој правилник.

Ортодонските помагала од членот 49 на овој правилник се издаваат во зависност од потребата која ја утврдува лекар стоматолог - ортодонт, но најмногу до 3 апарати до навршена 18 годишна возраст.

По истекот на рокот на траење утврден во став 1 на овој член, на осигуреното лице може да му се одобри ново заботехничко или забнопротетичко средство, само ако лекарот утврди дека дотогашното средство станало неупотребливо.

Оправданоста на изработувањето на ново протетско средство пред истекот на рокот ја цени Лекарската комисија на Фондот.

III. НАЧИН НА ОСТВАРУВАЊЕ НА ОРТОПЕДСКИ И ДРУГИ ПОМАГАЛА

Член 55

Осигуреното лице правото на ортопедско и друго помагало го остварува врз основа на потврда за потреба од ортопедско помагало, што ја издава лекар специјалист од соодветна специјалност.

По исклучок од став 1 на овој член, за помагалата утврдени во член 27 од овој правилник, осигуреното лице правото го остварува врз основа на потврда издадена од избраниот лекар на предлог од лекар специјалист од соодветната специјалност.

Обрасците на потврдите за потребата од ортопедско помагало се составен дел на овој правилник и тоа:

- Образец ПОП - Потврда за потреба од ортопедско помагало - формат А4/2;
- Образец СЛП - Потврда за потреба од слушно помагало - формат А4/2;
- Образец ППП - Потврда за потреба од помагало за овозможување на гласен говор - А4/2 ;
- Образец ПОЧП - Потврда за потреба од очно помагало - формат А4/2;
- Образец ПЗП - Потврда за потреба од заботехничко и забнопротетичко помагало - формат А4/2.

Потврдата од став 1 на овој член ги содржи сите потребни медицински и технички елементи на помагалото според медицинските индикации и видот на помагалото што се издава.

Осигуреното лице има право на едно помагало од ист вид за одредена индикација.

На една потврда за потребата од ортопедското помагало на осигуреното лице може да му се препише само еден вид помагало за одредена индикација, во потребните количини утврдени во Списокот на ортопедските помагала.

Член 56

Потврдите за ортопедското помагало ги заверува подрачната служба на Фондот според местото на осигурување на осигуреното лице.

Член 57

За ортопедските и другите помагала од членовите 5,13 став 3 и 54 став 4 од овој правилник, потврдата за потребата од ортопедското помагало се заверува по претходно прибавено мислење од Првостепената лекарска комисија на Фондот.

Член 58

Фондот води евиденција на издадените ортопедски и други помагала и за роквите на нивното траење.

Член 59

Осигуреното лице, врз основа на заверената потврда за потребата од ортопедско помагало, одобреното помагало го превзема од правното лице кое изработува или набавува ортопедски помагала, со кое Фондот има склучено Договор.

Со Договорот од став 1 на овој член поблиску се уредуваат условите за изработка, роковите, минималниот квалитет за изработка на помагалото, стандардниот материјал од кој се изработува, гарантните рокови, одржувањето на помагалото во и надвор од гарантниот рок и друго.

Член 60

За обезбедување на ортопедски помагала од член 59 на овој член, Фондот склучува договори со правните лица ако:

- услугите што ги врши се во рамките на дејноста за која е регистрирано;
- постојат услови за вршење на соодветната дејност (простор, опрема, кадар и сл);
- се платени придонесите за задолжително здравствено осигурување;
- негува добри деловни односи;
- ако ортопедското помагало има одобрение за пуштање во промет (регистрација), доколку е тоа утврдено со Законот за лековите, помошните средства и медицински помагала.

Договорите од став 1 Фондот ги склучува во рамките на утврдените буџетски средства за таа намена, по доставена понуда за склучување на договор придружена со потребна документација, со важност на договорот за тековната година.

Референтните цени на ортопедските помагала периодично се утврдуваат од страна на Фондот.

Член 61

Осигуреното лице остварува право на ортопедско и друго помагало во рокови на траење утврдени со овој правилник според возрасни групи на осигурените лица.

Рокот на траењето почнува да тече од денот на испораката на ортопедското и друго помагало.

Член 62

За ортопедските и други помагала, на осигуреното лице може да му се одобри поправка на помагалата, замена на делови и ново помагало од ист вид и пред истекот на утврдениот рок на траењето на помагалото, ако помагалото стане неупотребливо поради анатомски, физиолошки или функционални промени кај осигуреното лице.

Потребата од ново помагало од ист вид пред истекот на утврдениот рок на траење на помагалото, ако помагалото станало неупотребливо поради анатомски, физиолошки или функционални промени кај осигуреното лица ја цени Лекарската комисија на Фондот.

Осигуреното лице не може да оствари право на ново помагало во пропишаниот рок на траење, ако поради намерно оштетување или грубо невнимание го оштети или уништи помагалото.

IV. УЧЕСТВО НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА ВО ЦЕНАТА НА ОРТОПЕДСКИТЕ И ДРУГИ ПОМАГАЛА

Член 63

Висината на учеството на осигурените лица во цената на ортопедските и други помагала се утврдува на 10% од цената на ортопедските и други помагала, освен за надколени и подколени ортози за кои висината на учеството изнесува 100,00 денари по ортоза и за корсет платнен лумбален со фишбајни и корсет платнен лумбален со метални шини, за кои учеството изнесува 50% од вредноста на корсетот.

Од учеството во став 1 на овој член се ослободени осигурените лица од член 35 од Законот за здравственото осигурување и член 37 од овој правилник.

Член 64

За наплатеното учество Организацијата која врши изработка односно набавка на ортопедското и друго помагало, на осигуреното лице му издава потврда.

Потврдата од став 1 на овој член содржи: број на потврдата, презиме и име на осигуреното лице, матичен број, број на здравствената легитимација, број на дневникот на издадени ортопедски и други помагала, износ на наплатено учество, дата, потпис на овластено лице и печат на организацијата што го издала ортопедското помагало.

Член 65

Контрола на спроведувањето на член 63 и 64 од овој правилник обезбедуваат директорот на организацијата која го издава ортопедското и друго помагало и Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Член 66

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Фондот за здравствено осигурување на Македонија врз основа на член 2 од Правилникот за индикациите за остварување на право на ортопедски и други помагала („Сл. весник на РМ“ бр. 111/2000., 71/2001., 56/2001 и 41/2003), објавува интегрален важечки текст на

**СПИСОК
НА ОРТОПЕДСКИ И ДРУГИ ПОМАГАЛА**

Ред. број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го препишува	Рок на употреба во месецн соред војраса			Партиципација	Забелешка	Единечна цена со 18% ДДВ Референтни и цени
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год			
A ОРТОПЕДСКИ ПОМАГАЛА									
1 ПРОТЕЗИ ЗА НОЗЕ									
1.1 НАДКОЛЕНИ ПРОТЕЗИ									
1	Надколена дрвена протеза со дрвено лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	77.138,00
2	Надколена комбинирани протеза (дрво,метал,кожа)	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	43.754,00
3	Надколена комбинирани протеза за дезартикулација на колк со кожно лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	81.420,00
4	Надколена комбинирани протеза за дезартикулација на колено	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	54.587,00
5	Надколена скелетна протеза за дезартикулација на колк со пластично лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	108.622,00
6	Надколена скелетна протеза со пластично лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	106.936,32
7	Надколенична скелетна протеза за дезартикулација на колено	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	84.999,00
8	Надколенична скелетна геријатриска протеза со дрвено лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	97.209,00
9	Надколенична скелетна геријатриска протеза со пластично лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	103.537,92
10	Надколена протеза со две стопала (кај скратување)	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	85.022,00
10A	Надколенич имедијантно лежиште за протеза	Член 6	Ортопед. физијатар	Една до поставување на прва трајна протеза				Не	38.000,00
1.2 ПОДКОЛЕНИ ПРОТЕЗИ									
11	Комбинирани подколена протеза /дрво,метал,кожа/	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	32.006,00
12	Дрвена подколена протеза	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	33.040,00
13	Пластична подколена протеза	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	39.496,96
14	Шопортова подколена протеза	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	32.703,00
15	Подколена скелетна протеза со пластично лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	40.478,72
16	Подколена скелетна протеза со дрвено лежиште	Член 3	Ортопед. физијатар	7	12	36	36	Не	37.288,00

Ред. број	Назив на помагалото , материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го препишува	Рок на употреба во месеци според возраста			Партиска партиција	Забелешка	Единечна цена со 18% ДДВ Референтни и цени
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год			
16А	Подколело имедијантно лежиште за протеза	Член 6	Ортопед, физијатар	Не				34.000,00	
1,3 ЗГЛОБНИ МЕХАНИЗМИ									
17	Слободен колески зглоб	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	28.365,00
18	Колески зглоб со кожица	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	29.452,80
19	Самокочечки колески зглоб	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	32.026,00
20	Геријатријски колески зглоб	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	19.465,13
21	Зглоб за дезиркулација на колено	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	39.558,00
22	Надворешен потпорен колески зглоб	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	11.800,00
23	Зглоб за дезартикулација на колк за скелетна протеза	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	40.856,32
24	Зглоб за колк (прохангер)	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	15.464,00
25	Скочен зглоб за стопало тип Грајзингер	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	7.198,00
26	Скочен зглоб за стопало тип Нормгеленк	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	8.458,24
27	Скочен зглоб за стопало Сач	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	3.776,00
28	Скочен зглоб за дрвено стопало	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	4.956,00
29	Механички скочен зглоб	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	7.788,00
1,4 СТОПАЛА									
30	Стопало тип Грајзингер гумено	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	10.006,00
31	Стопало тип Нормгеленк гумено	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	8.307,20
32	Стопало тип Сач гумено	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	4.069,27
33	Филц-дрво стопало	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	4.610,07
1,5 СУСПЕНЗИИ И КОЗМЕТИКА									
34	Вакуум суспензија	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	4.956,00
35	Кожна суспензија	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	4.130,00
36	Козметска облога	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	10.421,76
37	Бутен мидер	Член 3	Ортопед, физијатар	7	12	36	36	Не	6.518,00
38	Навлака за чулка	Член 3	Ортопед, физијатар	2	2	2	2	Не	248,00
1,6 ПРОТЕЗИ ЗА РАЦЕ									

Ред. број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го претпичува	Рок на употреба во месеци според возраста			Партити пација	Забелешка	Единична цена со 18% ДДВ Референтни и цени	
				над 7 год до 18 год	над 18 до 65 год	над 65 год				
39	Надлакатна работна пластична протеза	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		32.338,00	
40	Надлакатна естетска пластична протеза	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		30.163,00	
41	Подлакатна работна пластична протеза	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		29.725,00	
42	Подлакатна естетска пластична протеза	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		28.567,00	
43	Подлакатна кожна протеза	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		23.072,00	
44	Миоелектронска протеза	Член 5	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не	Лекарска комисија на Фондот	885.000,00	
1.7 ЗГЛОБНИ МЕХАНИЗМИ										
45	Зглоб за дезартикулација на рамо	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		11.976,00	
46	Функционален лакатен зглоб	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		18.408,00	
47	Рачен зглоб	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		21.004,00	
48	Скелет за рачна протеза	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		29.028,00	
1.8 ШАКИ										
49	Филцана шака	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		32.107,00	
50	Гумена шака	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		16.632,00	
51	Механичка функционална шака	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		37.535,00	
52	Естетска ракавица	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		7.192,00	
1.9 СУСПЕНЗИИ										
53	Кожна суспензија	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		4.484,00	
54	Вакум суспензија	Член 3	Ортопед. Физајатар	7	18	36	Не		5.304,00	
2 ОРТОПЕДСКИ СРЕДСТВА - ОРТОЗИ										
2.1 НАДКОЛЕНИ ОРТОЗИ										
55	Надколен апарат со слободен или закочен зглоб во 1 колено со узентгија вградена во чевел	Член 8	Ортопед. Физајатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	26.550,00
56	Надколен апарат со слободен или закочен колениски 2 зглоб со метална сандала	Член 8	Ортопед. Физајатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	27.376,00
57	Надколен апарат со зглоб во колк.зглоб во колено со 3 узентгија вградена во чевел	Член 8	Ортопед. Физајатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	26.550,00
58	Надколен апарат со зглоб во колк.зглоб во колено со 4 метална сандала	Член 8	Ортопед. Физајатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	27.376,00
59	Надколен пластичен апарат со зглоб во колено и 5 скочен зглоб	Член 8	Ортопед. Физајатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	57.200,00
2.3 ПОДКОЛЕНИ ОРТОЗИ										

Ред. број	Назив на помагалото , материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го претставува	Рок на употреба во месечни соред возраста			Партиски пација	Забелешка	Единична цена со 18% ДДВ Референтни и цени	
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год				
65	Подколен потпорен апарат за растеретување на подколеница	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	3.000,00
66	Подколен пластичен апарат со ограничување на плантарна флексија (перенеус)	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	4.500,00
67	Подколен апарат со ограничување на плантарна или дорзана флексија и скочен зглоб со приклучок на чевли	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	4.000,00
68	Подколен апарат со скочен зглоб и метална сандала	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	4.956,00
69	Подколен апарат од челична жица за ограничување на плантарна флексија	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	5.200,00
70	Подколен кожен апарат за корекција на плантарна флексија	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	100,00	Освен за деца	2.180,00
2.4 ОРТОЗИ ЗА ГОРНИ ЕКСТРЕМИТЕТИ										
71	Надлактичен корективен апарат со механизам за корекција во лактен зглоб /Редерсман/	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	8.900,00
72	Пасивна надлактична ортоза од пластична маса	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	7.000,00
73	Пасивна подлактична ортоза од пластична маса	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	4.780,00
74	Радиален апарат	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	10.000,00
2.5 ОРТОЗИ ЗА РЪБЕТЕН СТОЛБ										
78	Шанцова кравата едноделна	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	450,00
79	Шанцова кравата дводелна	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	830,00
80	Милвоки мидер	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	5.840,00
81	Корсет за кифоза или сколиоза пластичен тип ЦБВ	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	16.970,00
82	Корсет за кифоза или сколиоза пластичен тип ШЕНО	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	16.970,00
83	Корсет за кифоза или сколиоза пластичен тип ТЛСО	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	12.137,00
84	Корсет за кифоза или сколиоза пластичен француски тип	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	12.025,00
85	Корсет за кифоза метален	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	1.640,00
86	Еластичен корсет за кифоза	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	500,00
87	Корсет платнен лумбален со фришбајни	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	50%	Освен за деца	1.600,00
88	Корсет платнен лумбален со метални шини	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	50%	Освен за деца	1.860,00

Ред. број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го претипува	Рок на употреба во месечен според возраста			Партиципација	Забелешка	Единична цена со 18% ДДВ Референтни и цени	
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год				
89	Минсрва корсет	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	3.484,00
2.6 КОРЕКТИВНИ ОРТОЗИ										
90	Корективен апарат за исчашени колкови по Хилгерајнер со механизам за подесување на абдукција адукција	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	1.416,00
91	Корективен апарат за корекција на столало Денис-Браун	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	3.776,00
92	Корективно помагало (ремен) за исчашени колкови по Павлик	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	450,00
93	Корективни гајички за корекција на абдукција на колковите по Вејкерд	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	900,00
94	Аталанта апарат за исчашени колкови за одење	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	10.957,00
95	Твистеров апарат за корекција на абдукција и адукција на долните екстремитети	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	3.600,00
96	Надколен корективен апарат со метална сандала за корекција на варус или валгус на колено	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	3.540,00
97	Корективен апарат за корекција на скочен зглоб /Редерман/	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	8.902,66
98	Надколена корективна лонгета за корекција на контрактури во колено и скочен зглоб	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	4.600,00
99	Подколена корективна лонгета за корекција на деформитети на столало	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	4.500,00
101	Корективен апарат за корекција на пектус каренатус	Член 8	Ортопед, физијатар	12	14	24	36	10%	Освен за деца	1.550,00
3 ИНВАЛИДСКИ КОЛИЧКИ										
102	Универзална инвалидска количка со подвижен наслон и папучи кои се подесуваат- стандард	Член 11	Ортопед, физијатар	36	36	60	60	Не		19.217,00
103	Инвалидска собна количка - стандард	Член 11	Ортопед, физијатар	36	36	60	60	Не		14.500,00
104	Теренска инвалидска количка на рачен погон	Член 13	Ортопед, физијатар	36	36	60	60	Не		40.232,00
105	Тролетна инвалидска количка - стандард	Член 11	Ортопед, физијатар	36	36	60	60	Не		9.300,00
106	Детска инвалидска количка - стандард	Член 11	Ортопед, физијатар	36	36	60	60	Не		17.419,00
107	Инвалидска количка за церебрална парализа - стандард	Член 11	Ортопед, физијатар	36	36	60	60	Не		38.600,00
108	Електро-моторна инвалидска количка	Член 13	Ортопед, физијатар	36	36	60	60	Не	Лекарска комисија на Фондот	140.476,00
109	Адаптација на количка за ВЦ	Член 11	Ортопед, физијатар	60	60	60	60	Не		2.000,00

Ред. број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го претпитува	Рок на употреба во месеци според возраста				Партиципација	Забелешка	Единечна цена со 18% ДДВ Референтни и цени
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год	над 65 год			
110	Ремен за фиксација на градите	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	843,00	
111	Ремен за фиксација на нозете	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	843,00	
112	Ремен за фиксација на глава	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	843,00	
113	Потпирач со прекршување	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	2.300,00	
114	Масичка	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	750,00	
115	Потпирач за глава	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	2.000,00	
116	Талацирано седиште (перниче)	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	420,00	
117	Потпирач за листот на нозете	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	1.580,00	
118	Папучи за штелување	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	1.236,00	
119	Тврдо седиште	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	2.200,00	
120	Тврд наслон	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	2.200,00	
121	Клин помеѓу нозете	Член 11	Ортопед, физижатар	60	60	60	60	Не	1.700,00	
122	Анти декубитус перниче	Член 14	Ортопед, физижатар	36	36	36	36	Не	9.754,00	
4 ОРТОПЕДСКИ ЧЕВЛИ										
123	Детски корективни чевли за корекција на стопалото пес сквинос и вароадуктус со зглобови во пста и метатарзален дел со пружина	Член 18	Ортопед, физижатар	6	8			Не	1.600,00	
124	Детски корективни ортопедски чевли	Член 18	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	Не	1.450,00	
125	Чевли кај скратување на екстремитети од 1-3 см.	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	1.600,00	
126	Чевли кај скратување на екстремитети од 3-6 см.	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	2.800,00	
127	Чевли кај скратување на екстремитети од 6-10 см.	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	7.530,00	
128	Чевли кај скратување на екстремитети над 10 см.	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	8.766,00	
129	Чевли со вградена узенгија за едно стопало	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	2.360,00	
130	Чевли со вградена узенгија за две стопала	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	3.304,00	
131	Специјални ортопедски чевли по гипсан модел за специфични деформитети	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	2.596,00	
132	Чевли со медијално или латерално повишување	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	1.450,00	
133	Ортопедски чевли кај парцијални амутации со надградување на ампутацијата	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	7.271,00	
134	Чевли отворен фудбалски тип за протези	Член 17	Ортопед, физижатар	6	8	12	12	10%	3.500,00	

Ред-број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, погршоен материјал	Индикации по правилник	Рок на употреба во месеци според возраста				Партиципација	Забелешка	Единечна цена со 18% ДДВ Референтни и цени
			до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год	над 65 год			
5 ОРТОПЕДСКИ ВЛОШКИ									
135	Кожни влошки со гумено супинационо пермиче	Член 23	6	6			Не	284,00	
136	Кожни влошки со гумено супинационо и мататарзално пермиче	Член 23	6	6			Не	284,00	
137	Кожни влошки тапацирани со отвор на пета	Член 23	6	6			Не	284,00	
138	Кожни влошки со латерално или медицијално повишување	Член 23	6	6			Не	284,00	
139	Влошки со плута за скратување до 2 см.	Член 23	6	6			Не	284,00	
6 ЕЛАСТИЧНИ ЧОРАПИ									
140	Еластични чорапи	Член 24	Трајно трајно трајно трајно				10%	Освен за деца	420,00
7 ПОМОШНИ ПОМАГАЛА (БАНДАЖЕРСКИ СРЕДСТВА)									
7.1 Бастуни									
141	Троножен бастун	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	1.240,00
142	Четвороножен бастун	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	1.410,00
7.2 Патерници									
143	Дрвена патерица подпазувна со подесување на висината	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	550,00
144	Метална патерица подпазувна со подесување на висината	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	450,00
145	Метална патерица подлактина со подесување на висината	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	472,00
7.2 Дубаци и одалки									
146	Дубак со масичка 4 тркала	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	3.300,00
147	Одалка со ракофрат без тркала	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	1.530,00
148	Одалка со ракофрат со 2 тркала	Член 25	60	60	60	60	10%	Освен за деца	2.753,00

Ред. број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го препишува	Рок на употреба во месеци според возраста			Партиципација	Забелешка	Единична цена со 18% ДДВ Референтни и цени
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год			
149	Одалка со ракофат со 4 тркала	Член 25	Ортопед, Физјатар, трауматолог - хирург	60	60	60	10% Освен за деца	3.146,00	
150	Одалка со подлакатна подпора со 2 тркала	Член 25	Ортопед, Физјатар, трауматолог - хирург	60	60	60	10% Освен за деца	3.371,00	
151	Одалка со подлакатна подпора со 4 тркала	Член 25	Ортопед, Физјатар, трауматолог - хирург	60	60	60	10% Освен за деца	3.821,00	
7.3 Појаси и утеги									
152	Појас за спуштен стомак	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	1.290,00	
153	Појас за трудници со млитава стомачна мускулатура	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	1.390,00	
154	Појас за пупчана кила	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	960,00	
155	Појас за еднострана препонска кила	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	900,00	
156	Појас за двоестрана препонска кила	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	1.350,00	
157	Појас за еднострана или двоестрана кесна кила со еуспензиум	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	1.800,00	
158	Појас за спуштен стомак и препонска кила	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	1.600,00	
159	Суспензиум	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	750,00	
160	Појас со пружина за еднострана препонска кила	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	2.250,00	
161	Појас со пружина за двоестрана препонска кила	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	4.500,00	
162	Појас со пружина за еднострана или двоестрана кесна кила	Член 25	Хирург	12	12	12	10% Освен за деца	4.720,00	
7.4 Вештачка дојка									
163	Вештачка дојка (силиконека)	Член 25	Хирург	24	24	24	10% Освен за деца	3.450,00	
8 ОСТАНАТИ ПОМАГАЛА И САНИТАРНИ СПРАВИ									
164	Појас за фиксирање на дводелен систем за уростома	Член 27	Избран лекар	6	6	6	Не		
164A	Дводелен систем за уростома(10 плочки и 30 кеси) или едноделен систем за уростома(60 самолепливи кеси)	Член 27	Избран лекар	1	1	1	Не		
165	Појас за фиксирање на дводелен систем за колостома и илеостома	Член 27	Избран лекар	6	6	6	Не		
165A	Дводелен систем за колостома и олеостома(10 плочки и 60 кеси за измет) или едноделен систем за колостома и илеостома(60 самолепливи кеси)	Член 27	Избран лекар	1	1	1	Не		
165B	Паста за нивелирање на подлогата	Член 27	Избран лекар	1	1	1	Не		
166	Ендотрахијална канила - метална	Член 27	Избран лекар	12	12	12	10% Освен за деца		
167	Ендотрахијална канила - гумаена	Член 27	Избран лекар	6	6	6	10% Освен за деца		
168	Постојан катетар	Член 27	Избран лекар	3	3	3	Не Освен за деца		

Ред. број	Назив на помагалото , материјал, резервни делови, построшен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го препишува	Рок на употреба во месеци според возраста			Партиципација	Забелешка	Единична цена со 18% ДДВ Референтни и цени
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год			
168А	Нелатон катетер	Член 27	Избран лекар	1	1	1	Не		
169	Распрекувач и инхалатор	Член 27	Избран лекар	трајно	трајно	6	Не		
170	Гумено црево за вештачка исхрана	Член 27	Избран лекар	6	6	6	10%	Освен за деца	
Б ОЧНИ ПОМАГАЛА									
1 ОЧИЛА									
171	Очила со обични монофокални стакала	Член 30	Офталмолог	12	24	36	10%	Освен за деца	250,00
	до 2 Д								260,00
	од 2 до 4 Д								300,00
	од 4 до 6 Д								340,00
	од 6 до 8 Д								380,00
	од 8 до 10 Д								420,00
	од 10 до 13 Д								480,00
	од 13 до 16 Д								640,00
	од 16 до 20 Д								930,00
	над 20 Д								390,00
	Торус 2/2								420,00
	Торус 4/2								420,00
	Торус 6/2								520,00
	Торус 8/2								660,00
	Торус 10/2								620,00
	Торус 13/2								900,00
	Торус 16/2								450,00
	Торус 20/2								470,00
	Торус 2/4								490,00
	Торус 4/4								620,00
	Торус 6/4								680,00
	Торус 8/4								1.070,00
	Торус 10/4								1.150,00
	Торус 13/4								1.400,00
	Торус 16/4								1.240,00
	Торус 20/4								1.240,00
	над 20/4								1.400,00
	Торус 2/6								1.240,00
	Торус 4/6								1.240,00
	Торус 6/6								1.240,00
	Торус 8/6								1.240,00
	Торус 10/6								1.240,00
	Торус 13/6								1.240,00
	Торус 16/6								1.240,00
	Торус 20/6								1.740,00
	Очила со бифокални стакала								1.900,00
	до 2 Д								
	од 2 до 4 Д								

Ред. број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го претпшува	Рок на употреба во месеци според возраста				Партини пација	Забелешка	Единечна цена со 18%/ДДВ Референтни и цени
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год	над 65 год			
173	од 4 до 6 Д								2.400,00	
174	од 6 до 8 Д								3.100,00	
175	Торус 2/4								2.450,00	
	Торус 4/4								3.080,00	
	Торус 6/4								3.500,00	
	Торус 8/4								3.300,00	
176	Очила со специјален систем на стакла (телекопски)	Член 30	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца		
	Очила со млечни стакла	Член 30	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца		
	Очила со темни стакла	Член 30	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца		
	2 КОНТАКТНИ ЛЕКИ									
	Контактни леки - тврди	Член 31	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца	1.850,00	
	од 0,00 до 6,0								2.100,00	
	од 6,12 до 12,00								2.100,00	
	од 12,25 до 20,00								2.100,00	
	преку 20,00									
	Контактни леки - полутврди силиконски									
	од 0,00 до 6,00								3.300,00	
	од 6,12 до 12,00								3.500,00	
	од 12,25 до 20,00								3.500,00	
	преку 20,00								3.500,00	
	Контактни леки - меки за еднодневна употреба									
	од 0,00 до 6,00								1.328,00	
	од 6,12 до 12,00								1.328,00	
	преку 12,00								1.328,00	
	Контактни леки -меки за повеќедневна употреба									
	од 0,00 до 6,00								2.395,00	
	од 6,12 до 12,00								2.395,00	
	преку 12,00								2.395,00	
177	3 ОЧНИ ПРИЗМИ									
	Очни призми	Член 32	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца		
179	5 ОЧНИ ПРОТЕЗИ									
	Очна протеза - полна	Член 34	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца	12.400,00	
180	Очна протеза - лушпеста	Член 34	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца	12.400,00	
181	Очна протеза - орбитална	Член 34	Офталмолог	12	24	36	36	10% Освен за деца	42.000,00	
182	6 ДРУГИ ОЧНИ ПОМАГАЛА									
	Долг бел стап	Член 36	Офталмолог	60	60	60	60	10% Освен за деца		
	В СЛУШНИ ПОМАГАЛА									
183	Целен слушен апарат	Член 42	Спец. за уво нос и грло	24	36	60	60	He	8.600,00	
184	Слушен апарат вграден во очила	Член 42	Спец. за уво нос и грло	24	36	60	60	He	14.450,00	
185	Задлушен слушен апарат	Член 42	Спец. за уво нос и грло	24	36	60	60	He		

Ред. број	Назив на помагалото, материјал, резервни делови, потрошен материјал	Индикации по правилник	Помагалото го претрпнува	Рок на употреба во месец според возраста			Партиципација	Забелешка	Единична цена со 18% ДДВ Референтни и цени
				до 7 год	над 7 до 18 год	над 18 до 65 год			
	за оштетување на слухот од 40 до 60 децибели							6.720,00	
	за оштетување на слухот од 60 до 80 децибели							8.950,00	
	за оштетување на слухот од 80 до 120 децибели							11.980,00	
185A	Канален слушен апарат	Член 42	След. за уво нос и грло	24	36	Не		6.960,00	
	за оштетување на слухот од 40 до 60 децибели							10.670,00	
	за оштетување на слухот од 60 до 80 децибели								
Г ПОМАГАЛА ЗА ОВОЗМОЖУВАЊЕ НА ГЛАСЕН ГОВОР									
186	Апарат за овозможување на гласен говор	Член 44	Клиника за уво нос и грло	Трајно	Трајно	Трајно	10% Освен за деца	32.922,00	
Д ЗАБОТЕХНИЧКИ И ЗАБНОПРОТЕТИЧКИ СРЕДСТВА									
187	Подвижни акрилатни, парцијални и тотални протези	Член 47 и 48	Избран стоматолог	60	60	60	10% Освен за деца		
188	Ортодонски акрилатни апарати (подвижни)	Член 49	Ортодонт	по утврде на потреба	по утврде на потреба	Не			
189	Оптуратори	Член 50	Ортодонт	60	60	60	10% Освен за деца		
190	Шини за имобилизација	Член 51	Максилофацијална хирургија	60	60	60	10% Освен за деца		
191	Едноделни леани фасетирани крунички	Член 52	Избран стоматолог	60	60	60	Не		